

نقد مبانی و آرای وهابیت از دیدگاه  
محمد سعید رمضان البوطی ، حسن  
بن فرحان مالکی، محمد بن علوی  
مالکی، حسن سقاف

عنوان انگلیسی:

عنوان عربی:

نویسنده: علی رئیسی

استاد راهنما: حجت الاسلام رسول رضوی

مقطع: کارشناسی ارشد

استاد مشاور: حجت الاسلام سید شرف الدین ملک حسینی

رشته:

استاد ناظر:

دانشگاه: مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

تاریخ دفاع: 1392

واحد:

کلمات کلیدی: نقد وهابیت، سلفی گری، رمضان البوطی، فرحان مالکی، علوی مالکی، حسن سقاف

جریان وهابیت افراطی با همه ی تبلیغاتی که برای مطرح نمودن خود به عنوان نماد اسلام حقیقی به راه انداخته هنوز نتوانسته است جامعه اهل سنت از گذشته تا به امروز، آشکارا به مخالفت با عقائد افراطی این فرقه چندان که گروهی از عالمان اهل سنت، از گذشته تا به امروز آشکارا به مخالفت با عقائد افراطی این فرقه برخاسته اند. عطف به وجود چنین فضایی، در رساله پیش رو، برای نقد مبانی و آرای فرقه ی وهابیت، از آثار چهار اندیشمند معاصر اهل سنت و وهابیت معتدل بهره برده ایم: حسن بن فرحان مالکی دانش آموخته ی دانشگاه محمد بن محمد بن سعود است. در حالی که خود را سلفی می داند و برای شخصیت محمد بن عبدالوهاب احترام قائل است پای در رکاب منتقدان جریان سلفی نهاده است. «داعیه و لیس نبیا» کتابی از اوست در نقد مفاهیم توحید و شرک از دیدگاه محمد بن الوهاب. فرحان مالکی در کتاب یاد شده اثبات می کند که ابن عبدالوهاب و پیروانش تبیین دقیقی از این مفاهیم ندارند و تنها با ابهام افکنی و بی اعتنایی به ظوابط و موانع تکفیر همچون: جهل، تاویل و عذر، به تکفیر مخالفان عقائد خود پرداخته اند. اهمیت دیگر فرحان باز خوانی وی از مفهوم صحابه و صحابی در قرآن، حدیث و تاریخ است که نتایج جالبی به دست داده است. محمد بن علوی مالکی: از علمای اهل سنت ساکن مکه بوده کتاب های متعددی در رد عقائد وهابیان نوشته که از مهمترین آنها «مفاهیم یجب ان تصحح» است وی در این کتاب وهابیان را به سبب گزافه گویی هایشان در تکفیر مخالفان ملامت کرده است علوی مالکی مباحثی همچون: مشروعیت توسل، استغاثه، شفاعت، واسطه بین خالق و خلق و بدعت به صورت مفصل بیان نموده و به شبهات مطرح در این خصوص پاسخ داده است. محمد سعید رمضان البوطی: از علمای برجسته ی سوریه بلکه جهان اسلام است وی در کتاب مشهورش «السلفیه مرحله زمینه مبارکه لا مذهبه الاسلامی» سلفیه را بدعتی قلمداد می کند که از قلب جماعت اسلامی سر بر آورده و در

جامه مذهب ظاهر شده است در نگاه وی، مهم، تبعیت از اسلوب سلف در فهم کتاب و سنت است نه پیروی از فهم آنان. حسن بن علی سقاف: اهل اردن و شافعی مذهب و عمر خود را در راه نقد و مبارزه با تفکر وهابیت گذاشته است وی در آثارش به تحلیل ریشه های فکری این فرقه نشسته است سقاف تشبیه و تجسیم، ناصبی گری و... را از بارز ترین انحراف های وهابیان می شناسد.